

Cīņā ar "Covid-19" valstis visā pasaulē izvēlas dažādas pieejas. Ja ārpus Eiropas Savienības (ES) valstīs ievieš striktākas prasības, kā arī nosaka prasību obligāti vakcinēties, tad ES šī pieeja ir elastīgāka.

Paskatoties, kas notiek pasaulē, redzams, ka, lai gan prasība par obligātu vakcināciju nav plaši izplatīta, lēmumu par obligātu vakcināciju visiem vecumā no 18 gadiem pieņēmusi Tadžikistāna, Turkmēnistāna, Indonēzija. Daļā valstu obligāta vakcinācija tiek prasīta noteiktu nozaru pārstāv-

ES valstis "Covid-19" ierobežošanā ir elastīgas

jiem, tai skaitā mediķiem, aprūpes namu darbiniekiem, arī apkalpojošo nozaru darbiniekiem. ASV medicīnas organizācijas pašas rosinājušas nepieciešamību par mediķu obligātu vakcinēšanu. Francijā medicīnas darbiniekiem ir laiks vakcinēties līdz 15. septembrim. Francijas prezidents apsver iespēju arī par visu iedzīvotāju obligātu vakcinēšanu, ja būtiski

palielināsies saslimstības rādītāji. Grieķijā jāvakcinējas pansionātu darbiniekiem un plānots, ka no septembra obligāta būs vakcinācija visiem veselības aprūpes nozares darbiniekiem.

ES valstīs ierobežojumi mainās atkarībā no saslimstības rādītājiem. Tā šobrīd palielinās tendence, ka pat ikdienā nepieciešamu darbību veikšanai, piemēram, liel-

veikala apmeklējumam, nepieciešams sertifikāts. Šāda prasība jau ir Francijā, un, lai gan tā raisījusi protestus, vienlaikus palielinājies arī vakcinācijas temps. Šādu prasību plāno ieviest Lietuva un Vācija, un prasība par kovidā "pasēm" dažādu sabiedrisko vietu apmeklēšanai parādās arī vairāk Eiropas valstu.

Tajā pašā laikā, palielinoties

vakcinācijas aptverei, lielākoties tiek samazināti dažādi ierobežojumi. Tas vērojams arī Dānijā. Arī infektologs Ūga Dumpis norādījis, ka būtu nepieciešama vēl vismaz 20% iedzīvotāju vakcinācija, lai varētu domāt par visu ierobežojumu atcelšanu. □

Vācijā ierobežojumi netiek noteikti centralizēti

Tā kā Vācijā samērā strauji palielinās "Covid-19" inficēto skaits, Latvijas vēstniecības Vācijas Federatīvajā Republikā projektu vadītājs Kaspars Adijāns teic, ka situācija vīrusa ierobežošanai šobrīd ir mainīga.

Kaspars Adijāns arī skaidro, ka nav iespējams sniegt vienu pārskatu par mācību iestādēm, jo tās neregulāri centralizēti un ir katras federālās zemes pārziņā. Tomēr kopumā mācību gads sācies klātienē, vairumā skolu skolēniem un mācītājiem ir jānēsā maskas, regulāri jāveic "Covid-19" testi.

Ierobežojumi federālajās zemēs var atšķirties, ņemot vērā saslimšanas rādītājus. Ja septiņu dienu saslimšanas rādītājs nepārsniedz 35 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem, tad federālās zemes 3G (*geimpft, genesen, getestet* - no vācu valodas: vakcinēts, izveselojies vai testēts) prasības iekšējām var neievērot.

Ar mērķi veicināt vakcināciju 23. augustā attiecībā uz pasākumiem iekšējās Vācijā ieviests

3G princips, pastiprinot prasības pēc "Covid-19" pases iekšējās. No 11. oktobra tiks atcelta bezmaksas "Covid-19" testēšana (bezmaksas testi joprojām būs pieejami tiem, kuri nevar tikt vakcinēti medicīnisku iemeslu dēļ, arī bērniem un jauniešiem līdz 18 gadu vecumam un grūtniecēm). Šie piekļuves ierobežojumi iekšējās attiecināmi uz virkni pakalpojumu saņemšanas vietu: slimnīcas un veco ļaužu pansionāti; restorāni un kafējnīcas iekšējās; dažādu kultūras, sporta un citu pasākumu norise iekšējās; sportošana iekšējās (piemēram, baseins, fitnesa / sporta zāles); skaistumkopšanas saloni (frizieris, kosmetologs). Papildus tam lielajos sporta pasākumos tiks saglabāts 50% telpu aizpildīšanas princips.

Lai gan pagaidām Vācijā nav ieviesta prasība vakcinēties noteiktām profesiju grupām, notiek diskusijas par iespējamu vakcinācijas prasības ieviešanu mācītājiem, medicīnas personālam.

Pret "Covid-19" vakcinētās personas atbrīvos no pašizolācijas prasībām, atgriežoties Vācijā no augsta riska valstīm, kā arī vakcinētie un pārslimojušie tiks atbrīvoti no pašizolācijas nepieciešamības, ja būs kā kontaktpersonas.

Dānijā vakcinējušies 69,4%

Tā kā Dānijā ir augsti vakcinēšanās rādītāji, tad Dānijā nav noteikta obligātā vakcinācija nevienai cilvēku grupai, tādās jautājumus līdz šim publiskajā telpā nav parādījis, skaidro Latvijas Republikas vēstniecības Dānijas Karalistē padomniece Līga Usilenoka.

Viņa arī norāda, ka jau gada sākumā, kad tika uzsākta vakcinācija, aptauju dati rādīja, ka ap 87% iedzīvotāju jau gatavību vakcinēties. Saskaņā ar statistikas datiem līdz 24. augustam pilnu vakcīnas kursu bija saņēmušas 4 062 163 personas, kas ir 69,4% Dānijas iedzīvotāju. Dānijas valdība aktīvi aicina arī pārējo sabiedrības daļu vakcinēties un plāno līdz oktobrim sasniegt mērķi, ka vakcinēti būtu 90% iedzīvotāju.

Šobrīd liela daļa ierobežojumu Dānijā ir atcelti vai samazināti. Gandrīz nekur vairs nav jānēsā sejas maskas. Izņēmums ir lidostas teritorija, kā arī aicina valkāt maskas kovidā testēšanas vietās un apmeklējot slimnīcas.

Izglītības iestādēm ir jāievēro Veselības dienesta vadlīnijas "Covid-19" izplatības ierobežošanai. Skolēni no 12 gadu vecuma un sākumskolu darbinieki, kuri nav uz-

FAKTL. LATVIJA

■Līdz 27. augustam kopumā ar "Covid-19" bija saslimuši 141 867 cilvēki, miruši 2573.

■14 dienu kumulatīvais rādītājs uz 100 000 iedzīvotāju bija 101,7, kopš pavasara pirmo reizi pārsniedzot rādītāju 100.

■Pozitīvo gadījumu īpatsvars pret testētajiem bija 0,5% (26. augustā tika veikti 33 416 izmeklējumi, lielais testu skaits skaidrojams ar skolēnu testēšanu).

■Testu kopskaitā tiek iekļauti visi testu rezultāti (gan bezmaksas, gan maksas) ne tikai cilvēkiem ar simptomiem, bet arī tiem, kas dodas uz kino, brauc uz ārzemēm un tamlīdzīgi. Pozitīvie rezultāti ir unikāli gadījumi.

■Līdz 27. augustam vakcinācijas procesu pabeigušo kopskaits sasniedzis 750 000 jeb 45,4% iedzīvotāju, kas vecāki par 12 gadiem.

■Jūlijā tika atklāti kopumā 1434 jauni "Covid-19" gadījumi, no kuriem 1293 cilvēki jeb 90,2% nebija vakcinēti vai vakcinācijas kursu vēl nebija pabeiguši, bet 141 cilvēks (9,8%) bija vakcinēts.

■No jūlijā kopumā 318 stacionētajiem pacientiem 314 jeb 98,7% nebija vakcinēti vai vakcinācijas kursu vēl nebija pabeiguši. Savukārt četri stacionētie pacienti bija vakcinēti. Līdz ar to jūlijā nevakcinēti cilvēki stacionēti 31 reizi biežāk nekā vakcinētie.

Avoti: Slimību profilakses un kontroles centrs, Nacionālais veselības dienests

sākuši vakcināciju, tiek aicināti divreiz nedēļā veikt testu.

Igaunijā vakcinē skolās

Igaunijā nacionālā līmenī vakcinācija nav obligāta, Tallinas Neatliekamās palīdzības dienesta vadība paziņojusi, ka dienesta darbiniekiem vakcinācija tiek noteikta kā obligāta. Savukārt, lai, sākoties jaunajam mācību gadam, vakcīnu būtu saņēmuši pēc iespējas vairāk skolēnu, Tallinas pašvaldība augusta pēdējās divās nedēļās Tallinas skolās organizē vakcināciju jauniešiem vecumā no 12 līdz 18 gadiem. Vakcinācija tiek veikta ar vecāku atļauju.

Latvijas vēstniecība Igaunijā skaidro, ka Izglītības un izpētes ministrija paredz, ka nevakcinētiem pedagogiem katru nedēļu būs jāveic "Covid-19" tests. Skolēniem, kas jaunāki par 12 gadiem, nepieciešams veikt testu gadījumos, ja tiks fiksēti kā kontaktpersonas. Tāpat paredzams, ka nevakcinētiem augstskolu studentiem būs jānēsā maskas.

No 26.augusta maskas ir obligātas visās publiskās vietās iekšējās, ja tajās netiek nodrošināta "Covid-19" sertifikātu pārbaude. No 1.septembra sertifikāti ir obligāti visos iekšējās pasākumos neatkarīgi no dalībnieku skaita.

Igaunijas valdība 12.augustā apstiprināja noteikumus, kas darba devējiem juridiski ļauj vieglāk no darba atbrīvot darbiniekus, kuri atsakās vakcinēties vai veikt regulārus "Covid-19" testus. Šis regulējums pamatā ir attiecināms uz jomām, kurās ir visaugstākie riski

vīrusa pārnesē. Igaunijas valdība jau iepriekš apgalvoja, ka vēlas izvairīties no lēmumiem, kas sabiedrību iedalītu vakcinētajos un nevakcinētajos, bet tā vietā darba devējiem piedāvāt elastīgākus instrumentus, lai nepieciešamības gadījumā varētu pārtraukt darba attiecības ar personām, kuras atsakās ievērot epidemioloģiskās drošības pasākumus.

Lietuvā plaši ierobežojumi nevakcinētajiem

Latvijas vēstniecība Lietuvā "Druvu" informē, ka valdība jau no 26.jūlijā apstiprināja obligāto testēšanu veselības aprūpes, sociālās aprūpes un pansionātu darbiniekiem, izglītības pakalpojumu īstenotājiem, pārdevējiem, sabiedriskās ēdināšanas darbiniekiem, sabiedriskā transporta autovadītājiem un kravu pārvadātājiem, pasākumu vadītājiem, profesionālā dienesta karavīriem. Testēties ir nepieciešams ne biežāk kā katru septīto dienu un ne retāk kā pēc desmit dienām.

Arī skolas darbu atsāk klātienē ar audzēkņu testēšanu- izņēmums ir vecāko klašu skolēni, kuri ir potēti. Arī Lietuvā vakcinēties var bērni vecumā no 12 gadiem. Plānots, ka, pat pasliktinoties epidemioloģiskai situācijai, pirmsskolas, 1.-4. klašu un abiturientu mācības notiks klātienē.

Vīrusa delta paveida dēļ no 72 stundām līdz 24 stundām tiek saīsināts termiņš ekipāžu locekļiem,

kuri veic starptautiskos pasažieru pārvadājumus un Lietuvā iebrauc bez "Covid-19" testa. Minēto profesiju pārstāvjiem, ja viņi nebūs potēti vai pārslimojuši, no 13. septembra būs pienākums testēties par saviem līdzekļiem. Izņēmums, ja persona nevar vakcinēties veselības stāvokļa dēļ. Par obligātu vakcināciju arvien notiek diskusijas, un rudenī Seims šo jautājumu plāno izskatīt.

No 13.septembra nevakcinētas vai nepārslimojušas personas varēs iepirkties tikai nelielajos veikalos un aptiekās. Tādas personas nevarēs apmeklēt skaistumkopšanas salonus, sabiedriskās ēdināšanas iestādes, izklaides vietas, sporta klubus un citas atpūtas vietas.

Zviedrijā nav noteikti stingri aizliegumi

Zviedrijā cīņā ar "Covid-19" ir gājis raibi, no ļoti zemiem saslimstības rādītājiem līdz nevēlami augstiem, tāpēc taktika, kā vīrusa izplatību ierobežot, ir tikusi vairākkārtīgi mainīta, tomēr pēc iespējas ļaujot turpināties darbam dažādās nozarēs.

Līdz 25. augustam brīvprātīgi pilnu vakcinācijas kursu bija veikuši 65,8% iedzīvotāju. Latvijas vēstniecības Zviedrijā vēstnieka sekretāre Vita Viktorsona skaidro, ka vakcinācija ir brīvprātīga, sākotnēji tā tika organizēta pa vecumu grupām, bet tagad ir atvērta visiem, sākot no 16 gadu vecuma.

Skolas atgriežas pie klātienes mācībām, bet sekos Veselības dienesta rekomendācijām.

Pašreiz Zviedrijā nav stingru aizliegumu, sejas aizsargmasku lietošana publiskās vietās nav obligāta, bet iesaka tās lietot sabiedriskajā transportā sastrēgumu laikā, tāpat darbojas arī citas rekomendācijas "Covid-19" infekcijas mazināšanai. Aicinājums ir iedzīvotājiem palikt mājās jebkādu slimības pazīmju gadījumā. Tiek rekomendēts strādāt no mājām, minimizējot infekcijas riskus. Jāievēro higiēna, sociālā distancēšanās. Spēkā ir noteikti ierobežojumi pasākumu dalībnieku skaitam. □

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds